

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 195/05-49

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. decembra 2005 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť I. P., bytom B., zastúpeného advokátom doc. JUDr. L. F., Csc., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom (do 1. januára 2005 pôvodne na Okresnom súde Malacky pred jeho zlúčením s Okresným súdom Bratislava IV) pod sp. zn. MA 5 C 103/99 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. MA 5 C 103/99 p o r u š i l právo I. P., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. I. P. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava IV p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia I. P. v sume 10 048 Sk (slovom desaťtisícštyridsaťosem slovenských korún) na účet advokáta doc. JUDr. Ľ. F., Csc.

4. Okresný súd Bratislava IV je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 10 048 Sk (slovom desaťtisícštyridsaťosem slovenských korún) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 21. septembra 2005 č. k. I. ÚS 195/05-25 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť I. P., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom (do 1. januára 2005 pôvodne na Okresnom súde Malacky pred jeho zlúčením s Okresným súdom Bratislava IV) pod sp. zn. MA 5 C 103/99 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a súčasne mu na konanie pred ústavným súdom ustanovil právneho zástupcu advokáta doc. JUDr. Ľ. F., Csc., B.

1. 1. Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa na Okresnom súde Malacky (od 1. januára 2005 na okresnom súde) žalobou podanou 25. februára 1999 spolu so svojimi súrodencami domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a ich vypratania neoprávnenými užívateľmi. Okresný súd spor sťažovateľa rozhodol rozsudkom z 12. júla 2002, ktorý nadobudol právoplatnosť 16. decembra 2002 a na základe ktorého malo dôjsť

k zápisu vlastníckeho práva sťažovateľa a ostatných žalobcov do katastra nehnuteľností. Kvôli pochybeniu vo výroku tohto rozsudku sa toto rozhodnutie stalo nevykonateľným, v dôsledku čoho musel okresný súd vydávať k rozsudku opravné uznesenia, takže ešte ani v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (14. júla 2004) nebolo toto pochybenie okresného súdu napravené. Podľa tvrdenia sťažovateľa okresný súd koná v jeho veci neefektívne a so zbytočnými priet'ahmi, čím sa predlžuje stav jeho právnej neistoty a znemožňuje sa mu užívať jeho majetok.

Sťažovateľ k uvedeným skutočnostiam uviedol nasledovné: *«Okresný súd (...) vo veci (...) druhý raz rozhodol rozsudkom z 12. júla 2002 (...). Predmetný rozsudok nebol sťažovateľovi riadne doručený, tento si ho prevzal osobne až 5. marca 2003.*

Nakoľko išlo o rozhodnutie, na základe ktorého mal byť vykonaný zápis do katastra nehnuteľností, rozsudok okresného súdu z 12. júla 2002 bol doručený príslušnému katastrálnemu úradu. Príslušný katastrálny úrad však listom z 19. marca 2003 (...) oznámil okresnému súdu, že predmetný rozsudok nie je „listinou spôsobilou zápisu“.

Z vyššie uvedeného dôvodu vydal okresný súd dňa 7. apríla 2003 prvé opravné uznesenie. Toto uznesenie však bolo na základe odvolania navrhovateľov krajským súdom zrušené (...) 22. augusta 2003 (...) a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie.

Okresný súd teda po takmer jednom roku od zrušenia „prvého opravného uznesenia“ vydal dňa 2. septembra 2004 (po podaní sťažnosti) druhé opravné uznesenie. Aj toto opravné uznesenie však bolo napadnuté odvolaním navrhovateľov, pričom o odvolaní rozhodol krajský súd uznesením z 31. marca 2005 tak, že „druhé opravné uznesenie“ zmenil.

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že predmetné konanie sa začalo pred takmer siedmimi rokmi. Stav právnej neistoty navrhovateľa, tak ako sa uvádza nižšie však nebol odstránený. Okresný súd vo veci konal s priet'ahmi spočívajúcimi jednak v úplnej nečinnosti súdu (...) jednak v absolútnej neefektívnosti jeho konania. Okresný súd vydal vo veci dva rozsudky, jeden bol zrušený krajským súdom (a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie), druhý bol dokonca listinou „nespôsobilou zápisu do katastra“. Okresný súd ďalej v predmetnom konaní vydal dve opravné uznesenia, z ktorých jedno bolo krajským súdom zrušené a druhé zmenené.

V tejto súvislosti treba poukázať na skutočnosť, že rozhodnutie okresného súdu, ako rozhodnutie týkajúce sa práv k nehnuteľnosti, má byť predmetom zápisu do katastra nehnuteľností a až po vykonaní takéhoto zápisu je sťažovateľ oprávnený s nehnuteľnosťou nakladať. Je preto dôležité, aby bolo toto rozhodnutie správne a „zápisu spôsobilé“. O vzťahu tejto skutočnosti k existencii právnej neistoty sťažovateľa svedčí i to, že hoci okresný súd vo veci druhýkrát rozhodol „už“ 12. júla 2002 (teda pred takmer 3 a 1/2 rokom), nebolo možné doposiaľ (napriek dvom „pokusom“ o opravné uznesenie) toto rozhodnutie vykonať (v podstate sa vo veci ďalej konalo) a nedošlo teda k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa.»

1. 2. Vzhľadom na uvedené relevantné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Okresný súd Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. MA 5 C 103/99 porušil základné právo I. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. MA 5 C 103/99 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. I. P. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 750.000 Sk (slovom sedemstôpätidesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný vyplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohoto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava IV je povinný nahradiť I. P. trovy konania vo výške 10.159,50 Sk vrátane DPH do 15 dní od právoplatnosti tohoto nálezu na účet advokáta JUDr. L. F., (...).“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho podpredseda JUDr. Ľ. H. listom z 11. novembra 2005 sp. zn. Spr. 3133/05 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom z 30. novembra 2005 k uvedenému vyjadreniu okresného súdu.

2. 1. Podpredseda okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

„Predmetná vec bola právoplatne skončená dňom 16. 12. 2002 (rozsudok vyhlásený 12. 7. 2002).

Vzhľadom na určité pochybenie vo výroku tohto rozsudku bolo v dňoch 7. 4. 2003 a následne po zrušení odvolacím súdom, dňa 2. 9. 2004 vydané opravné uznesenie, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 12. 7. 2005.

Dňa 14. 9. 2005 bolo právoplatné opravné uznesenie doručené na zápis Katastrálnemu úradu, Správa Katastra M. Spis bol založený ad acta a nachádza sa v archíve tunajšieho súdu.“

2. 2. Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu okresného súdu uviedol, že:

„(...) tvrdenia porušovateľa obsiahnuté v predmetnom vyjadrení v plnej miere korešpondujú a zároveň potvrdzujú pravdivosť tvrdení sťažovateľa, tak ako ich uviedol vo svojom doplnení sťažnosti z 29. októbra 2005. Sťažovateľ je presvedčený, že predmetné vyjadrenie porušovateľa dokumentuje skutočnosť, že v konaní vedenom pred okresným súdom sp. zn. MA 5 C 103/99 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy ako aj práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že v napadnutom konaní bol vydaný rozsudok č. k. 5 C 103/99-207, ktorý nadobudol právoplatnosť 16. decembra 2002. Podľa ústavnej sťažnosti, ktorú sťažovateľ doručil ústavnému súdu 14. júla 2004, uvedený rozsudok sa pre

pochybenie v jeho výroku nestal vykonateľným, teda právna neistota sťažovateľa sa týmto rozhodnutím v skutočnosti neodstránila. Keďže vo veci bolo začaté konanie o vydanie opravného uznesenia (ďalej len „konanie o opravnom uznesení“), ktoré sa podľa tvrdenia sťažovateľa vyznačuje zbytočnými prietahmi, ústavný súd prijal sťažnosť v podstate vo vzťahu k tomuto opravnému konaniu, a preto aj pri zistení skutkového stavu sa sústredil na toto opravné konanie a z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu vedeného na okresnom súde pod sp. zn. MA 5 C 103/99 zistil nasledovný priebeh a stav napadnutého konania o opravnom uznesení:

A

- 12. júl 2002 - okresný súd rozhodol spor rozsudkom tak, že žalobcom (vrátane sťažovateľa) priznal spoluvlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, a to každému k 1/3 z celku, a vo zvyšnej časti (vypratanie nehnuteľností) ich žalobný návrh zamietol.
- rozsudok okresného súdu z 12. júla 2002 č. k. 5 C 103/99-207 nadobudol právoplatnosť 16. decembra 2002;
- 5. marec 2003 - sťažovateľ si na okresnom súde osobne prevzal rozsudok, ktorý mu nebol doručený poštou (zásielka bola 17. decembra 2002 vrátená okresnému súde, pretože sťažovateľom „*nebola vyzdvihnutá v odbernej lehote*“), a súčasne bol poučený o tom, že rozsudok už nadobudol právoplatnosť a nemôže sa proti nemu odvolať;
- 25. marec 2003 - Katastrálny úrad v B. (ďalej aj „katastrálny úrad“) okresnému súde oznámil, že pre písársku chybu v predmetnom rozsudku nieje možné spoluvlastníctvo žalobcov zaznamenať do katastra nehnuteľností;
- 1. apríl 2003 - sťažovateľ žiadal o opravu rozsudku, avšak nielen o opravu písárskej chyby, ale aj o vecnú opravu jeho výroku;
- 7. apríl 2003 - okresný súd opravným uznesením č. k. 5 C 103/99-251 opravil odsek 2 výroku daného rozsudku ohľadom číselného označenia listu vlastníctva, pričom vo zvyšnej časti návrh na opravu rozhodnutia zamietol;
- 28. apríl 2003 - žalobcovia (vrátane sťažovateľa) sa odvolali proti opravnému uzneseniu zo 7. apríla 2003;

- 15. máj 2003 - okresný súd zaslal odvolanie žalobcov na vyjadrenie žalovaným;
- 27. máj 2003 - okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie žalovaných v I. a v II. rade k odvolaniu žalobcov;
- 20. jún 2003 - spis bol predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní;
- 22. august 2003 - krajský súd svojím uznesením č. k. 7 Co 61/03-283 napadnuté opravné uznesenie okresného súdu zo 7. apríla 2003 č. k. 5 C 103/99-251 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.;
- 19. november 2003 - spis bol vrátený okresnému súdu;
- 20. november 2003 - sťažovateľ zaslal okresnému súdu listinný dôkaz (vyjadrenie katastrálneho úradu) osvedčujúci vlastnícke právo žalobcov k polovici sporných nehnuteľností;
- 16. február 2004 - sťažovateľ žiadal okresný súd o nariadenie pojednávania;
- 2. september 2004 - okresný súd opravným uznesením č. k. 5 C 103/99-313 opravil druhý odsek výroku rozsudku z 12. júla 2002;
- 21. september 2004 - sťažovateľ sa odvolal proti opravnému uzneseniu okresného súdu z 2. septembra 2004;
- 23. september 2004 - okresný súd zaslal odvolanie sťažovateľa na vyjadrenie ostatným účastníkom;
- 9. november 2004 - spis bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa;
- 31. marec 2005 - krajský súd uznesením č. k. 8 Co 360/04-344 zmenil opravné uznesenie okresného súdu z 2. septembra 2004 tak, že „*v poradí druhý výrok rozsudku Okresného súdu Malacky z 12. 7. 2002 č. k. 5 C 103/99-207*“ sám preformuloval;
- 13. jún 2005 - spis bol vrátený okresnému súdu;
- 23. jún 2005 - rozhodnutie krajského súdu bolo doručené sťažovateľovi;
- 12. júl 2005 - podľa vyjadrenia okresného súdu sp. zn. Spr. 3133/05 z 11. novembra 2005 bolo konanie o opravnom uznesení právoplatne skončené;
- 14. september 2005 - právoplatné opravné uznesenie okresného súdu z 2. septembra 2004 v spojení s uznesením krajského súdu z 31. marca 2005, ktorým opravil rozsudok

Okresného súdu Malacky z 12. 7. 2002 č. k. 5 C 103/99-207, bol zaslaný na záznam katastrálnemu úradu.

B

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu č. k. 8 Co 360/04-344 z 31. marca 2005 vyplýva:

„Podľa ust. § 156 ods. 4 O. s. p. je súd viazaný rozsudkom, akonáhle ho vyhlásil, to znamená, že na rozsudku nemôže súd, ktorý ho vyhlásil, zásadne nič meniť. Výnimkou z tejto zásady je ust. § 164 O. s. p., ktoré umožňuje vykonať – a to aj bez návrhu – za stanovených podmienok opravu rozsudku.

Súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí účastníkom. Pritom môže odložiť vykonateľnosť rozsudku na čas, kým opravné uznesenie nadobudne právoplatnosť (§ 164 O. s. p.).

Opraviť rozsudok podľa cit. ust. § 164 O. s. p. je možné iba v prípadoch, že ide o chyby v písaní a počítaní a ďalej o také chyby, ktoré sú zrejme nesprávnosti podobného pôvodu ako chyby v písaní a počítaní, t. j. ku ktorým došlo len zjavným a okamžitým zlyhaním duševnej či mechanickej činnosti osoby, za účasti ktorej došlo k vyhláseniu alebo vyhotoveniu rozsudku a ktoré sú každému zrejme. Pochybenia iného rázu nie je možné napravnovať vydaním opravného uznesenia podľa ust. § 164 O. s. p.

Pokiaľ teda súd rozsudkom vyslovil, čo vysloviť chcel, hoci jeho výrok vychádzal z nesprávneho skutkového zistenia alebo právneho posúdenia, nemožno nápravu dosiahnuť opravou, lebo by tým bola porušená zásada, že súd je viazaný vyhláseným rozsudkom (porovnaj už cit. ust. § 156 ods. 4 O. s. p.).

Z obsahu spisu nutno ustáliť, že súd prvého stupňa vyhlásil rozsudok 12. 7. 2002 v tejto právnej veci tak, ako ho vyhlásiť mienil. Pochybil však v číselnom údaji svojho druhého výroku, keď miesto správneho čísla LV 236 uviedol číslo 4236. Prichádza tu preto do úvahy iba oprava chyby spočívajúcej v nesprávnom uvedení č. listu vlastníctva, kde v rovnopise písomného vyhotovenia sa uvádza nesprávne č. 4236, a správne číslo je 236.

Išlo teda o zjavné pochybenie mechanického rázu, tzv. preklep, na ktorý prípad sa vzťahuje cit. ust. § 164 O. s. p.

Okolnosť, že súd prvého stupňa pri vyhlásení rozsudku nerešpektoval príslušné právne ustanovenia, t. j. že na základe takého rozsudku nie je možné vykonať zápis do katastra nehnuteľností, nemožno naprávať vydaním opravného uznesenia, lebo tu nejde o chyby v písaní a počítaní a ani iné zrejme nesprávnosti obdobnej povahy. Absurdnosť postupu, ktorý zvolil súd prvého stupňa, keď uviedol v napadnutom opravnom uznesení novú parcelu č. 1793/5, ktorú v predmetnom rozsudku neuvádza, a ktorá je uvedená v geometrickom pláne č. 64/2003, vyplýva už zo samotnej skutočnosti, že tento geometrický plán bol vyhotovený až dávno po vyhlásení spomenutého rozsudku (rozsudok, ako už bolo uvedené, bol vyhlásený 12. 7. 2002, geometrický plán č. 64/2003 bol vyhotovený 20. 5. 2003).

Odvolačí súd nie je viazaný právnym názorom, ktorý zaujal odvolací súd v inom senátom zložení. Nestotožňuje sa s názorom vysloveným v uznesení Krajského súdu v Bratislave z 22. 8. 2003, č. k. 7 Co 61/03-283, podľa ktorého by vlastne ustanovenie § 164 O. s. p. (opravné uznesenie) malo slúžiť aj na opravu iných nedostatkov, než sú uvedené v citovanom ustanovení zákona, t. j. malo by naprávať aj také chyby, ktoré sú spôsobené nesprávnym skutkovým zistením alebo chybným právnym posúdením veci (porovnaj pokyn pre súd prvého stupňa obsiahnutý v odôvodnení spomenutého uznesenia presne určiť vlastníctvo navrhovateľov, ktoré bude reálnym podkladom pre zápis do LV príslušného katastrálneho úradu).

Odvolačí súd v tomto konaní o oprave chýb rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti (§ 220 ods. 1 O. s. p.), keď okrem pochybenia v uvedení nesprávneho č. LV 4236 (správne je 236) vo výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa č. k. 5 C 103/99-207 nebolo potrebné opravovať žiadne iné údaje v zmysle citovaného ustanovenia § 164 O. s. p.“

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov (...).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní o vydanie opravného uznesenia [§ 164 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)] na opravu právoplatného rozsudku okresného súdu z 12. júla 2002 č. k. 5 C 103/99-207 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Pokiaľ v doplnení sťažnosti doručenej ústavnému súdu 2. novembra 2005 sťažovateľ rozšíril petit sťažnosti okrem pôvodne namietaného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy aj o porušenie jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ústavný súd pripomína, že vzhľadom na špecifiká konania pred ústavným súdom je vylúčené, aby sťažovateľ dodatočne menil alebo doplnil predmet konania, ktorý je inak vymedzený pôvodnou sťažnosťou a uznesením ústavného súdu o jej prijatí na ďalšie konanie. Z tohto dôvodu

ústavný súd na návrh sťažovateľa na dodatočné rozšírenie sťažnosti už nemohol prihliadnuť (napr. I. ÚS 47/03, IV. ÚS 224/03).

Ústavný súd však v súvislosti s uvedeným súčasne konštatuje, že pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy si osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 65/04).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd ohľadom daného rozhodovania o oprave rozhodnutia nezistil takú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o takej zložitosti posudzovanej veci, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť priebeh a najmä doterajšiu dĺžku konania. Opravné rozhodnutie sa vydáva v podstate v jednoduchom konaní, ako to vyplýva z ustanovenia § 164 OSP, podľa ktorého „Súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí účastníkom. Pritom môže odložiť vykonateľnosť rozsudku na čas, kým opravné uznesenie nenadobudne právoplatnosť“; t. j. skutkovo vychádza už iba zo „zrejmych nesprávností“, teda v tomto konaní sa už dokazovanie spravidla nevykonáva.

2. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa v opravnom štádiu napadnutého konania ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným

prieťahom, teda doterajšia dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľa.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné prieťahy v napadnutom konaní o vydanie opravného uznesenia posudzoval s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu. Ústavný súd predovšetkým poznamenáva, že ďalší postup súdu v konaní o oprave rozhodnutia (po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku) podľa § 164 OSP môže ovplyvniť právnu istotu sťažovateľa a v tomto konkrétnom prípade jeho právnu istotu aj ovplyvnilo, čo vyplýva z postupu správy katastra podľa zákona č. 162/1995 Z. z. Národnej rady Slovenskej republiky o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý vrátil právoplatný rozsudok súdu s tým, že neide o vkladuschopnú listinu. Po tomto úkone správy katastra vznikol opätovne stav právnej neistoty u sťažovateľa, ktorý sa dá odstrániť len konaním o oprave. Toto konanie o oprave podľa § 164 OSP podľa názoru ústavného súdu je integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu, z čoho vyplýva, že aj v takomto konaní musí súd postupovať bez zbytočných prieťahov, čomu nasvedčuje aj skutočnosť, že voči uzneseniu o oprave je prípustný riadny opravný prostriedok.

Ústavný súd teda konštatuje, že predmetom napadnutého konania bola oprava právoplatného rozsudku okresného súdu z 12. júla 2002 č. k. 5 C 103/99-207, ktorý síce nadobudol právoplatnosť 16. decembra 2002, avšak podľa zistenia katastrálneho úradu nebol „*listinou spôsobilou zápisu*“, teda nebol vykonateľný, a preto týmto rozsudkom nedošlo k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa (ako i ostatných účastníkov konania). K tomu malo dôjsť až v napadnutom konaní o opravnom uznesení po oprave tohto právoplatného rozhodnutia. Citované konanie trvalo od 25. marca 2003 (keď katastrálny úrad oznámil súdu, že na základe predmetného rozsudku nie je možné spoluvlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísať do katastra nehnuteľností) do 14. septembra 2005 (keď bolo právoplatné opravné uznesenie doručené Katastrálnemu úradu v B., Správe katastra M., za účelom vykonania záznamu), teda takmer až po troch rokoch od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia č. k. 5 C 103/99-207 došlo v skutočnosti k odstráneniu právnej

neistoty sťažovateľa, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené dva a polročné obdobie nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti okresného súdu (pozri uznesenie krajského súdu č. k. 8 Co 360/04-344, ktorým došlo k zmene druhého opravného rozhodnutia okresného súdu) bez relevantných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu neospravedliteľné a netolerovateľné. K týmto zbytočným prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu v tomto konaní.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. Vzhľadom na to, že 31. marca 2005 bolo vo veci vydané krajským súdom uznesenie č. k. 8 Co 360/04-344, ktorým zmenil opravné uznesenie okresného súdu (konanie okresného súdu bolo právoplatne skončené 12. júla 2005), neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 750 000 Sk s odôvodnením, že je „(...) *neprimerane dlhý čas vystavený značnej právnej neistote. (...) Pocity krivdy a zúfalstva, ktoré sú spôsobené niekoľkoročným nekonaním (ignoranciou) okresného súdu resp. jeho absolútne neefektívnou činnosťou, sťažovateľ znáša zle. Negatívne pocity vyvolané postupom okresného súdu spôsobujú sťažovateľovi permanentný stres a ohrozujú (pokiaľ nie poškodzujú) jeho zdravie*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal

za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, ako aj vzhľadom na povahu veci považuje za primerané vo výške 30 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania vo výške 10 048 Sk z dôvodu trov jeho právneho zastúpenia.

Náhrada sa priznala za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, doplnenie sťažnosti z 29. októbra 2005 a vyjadrenie z 30. novembra 2005). Za tri úkony vykonané v roku 2005 patrí odmena trikrát po 2 501 Sk a k tomu trikrát náhrada režijného paušálu po 150 Sk podľa § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 20 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 7 953 Sk, ku ktorej bolo treba pripočítať 19 % DPH, teda sumu 1 511 Sk, ako aj uplatnenú náhradu cestovných výdavkov v sume 584 Sk, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 10 048 Sk.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách za cestu osobným motorovým vozidlom patrí advokátovi základná náhrada za každý 1 km jazdy a náhrada za spotrebované pohonné látky. Podľa opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 260/2004 Z. z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných

motorových vozidiel pri pracovných cestách je výška základnej náhrady za každý 1 km jazdy 6,20 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2005